

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
Instytucja Wdrażająca

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

PO liŚ na półmetku

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
FUNDUSZ SPÓJNOŚCI

Warszawa, lipiec 2010 r.

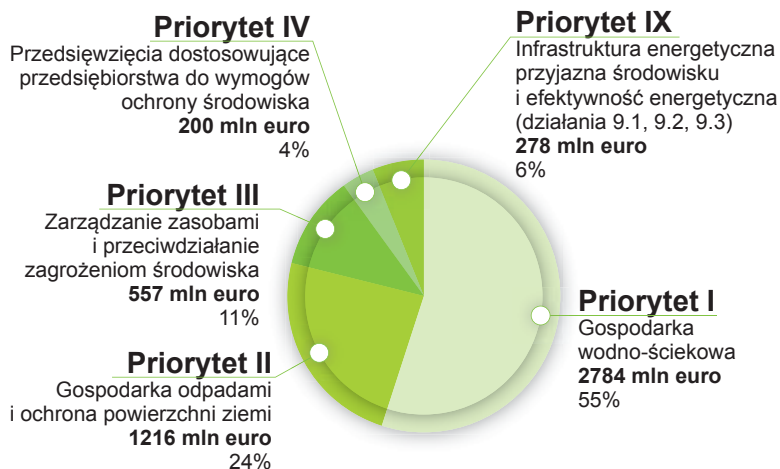
PO liŚ 2007–2013 na półmetku

Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2007–2013 osiągnął półmetek. Pod koniec czerwca 2010 r. Ministerstwo Środowiska poinformowało, że w pierwszych pięciu priorytetach w Programie Infrastruktura i Środowisko Instytucje Wdrażające, a wśród nich jest NFOŚiGW, zawarły z beneficjentami już 329 umów o dofinansowanie. Łączna wartość dofinansowania dla tych projektów ze środków Unii Europejskiej przekroczyła 10 mld zł, co stanowi ponad 50% środków unijnych zaplanowanych na lata 2007–2013 na środowiskowe priorytety PO liŚ.

Narodowy Fundusz w PO liŚ

Program Infrastruktura i Środowisko jest jednym z najważniejszych źródeł finansowania przedsięwzięć związanych z ochroną środowiska w Polsce w latach 2007–2013. Pod względem wielkości dostępnych środków jest to największy program operacyjny nie tylko w Polsce, ale także w całej Unii Europejskiej. Na jego realizację w latach 2007–2013 Polska otrzyma z unijnego budżetu ok. 27,9 mld euro, z czego na inwestycje w ochronę środowiska (przy uwzględnieniu pięciu priorytetów proekologicznych I–V i trzech działań priorytetu IX wdrażanych przez NFOŚiGW) przeznaczone będzie ok. 5,5 mld euro.

NFOŚiGW jest Instytucją Wdrażającą dla pięciu priorytetów PO liŚ

Środki na realizację Programu Infrastruktura i Środowisko pochodzą z dwóch źródeł finansowania: z Funduszu Spójności (22,2 mld euro) oraz z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (5,7 mld euro). W zakresie ochrony środowiska przewidziano dofinansowanie dla dużych inwestycji komunalnych, inwestycji ekologicznych w przedsiębiorstwach, projektów ochrony przyrody i bezpieczeństwa ekologicznego, a także edukacji ekologicznej.

Ponad 5 mld euro na środowisko

Narodowy Fundusz jest największym w Polsce partnerem międzynarodowych instytucji finansowych w obsłudze środków zagranicznych przeznaczonych na ochronę środowiska w Polsce. Efektem doświadczenia w obsłudze środków Unii Europejskiej jest powierzenie Narodowemu Funduszowi roli Instytucji Wdrażającej dla pięciu priorytetów, czyli dziedzin tematycznych Programu Infrastruktura i Środowisko obejmujących: gospodarkę wodno-ściekową, gospodarkę odpadami i ochronę powierzchni ziemi, zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska, dostosowanie polskich przedsiębiorstw do wymagań ekologicznych, wydajne wytwarzanie i efektywną dystrybucję energii, a także termomodernizację budynków publicznych. Na te zadania, ze środków Unii Europejskiej w dyspozycji Narodowego Funduszu, przeznaczonych zostanie 5,035 mld euro w latach 2007–2013. Narodowy Fundusz zapewnia również współfinansowanie dla projektów V priorytetu PO LiŚ w ochronie przyrody i edukacji ekologicznej.

Struktura wypłat środków Narodowego Funduszu wraz z transferem środków europejskich obsługiwanych przez Narodowy Fundusz w 2009 r.

Ze środków Narodowego Funduszu i środków europejskich, wydatkowanych za pośrednictwem Narodowego Funduszu, największe transfery środków, w łącznej kwocie prawie 5 mld zł, dokonane zostały w 2009 r. na ochronę wód i gospodarkę wodną, ochronę powietrza i ochronę powierzchni ziemi, z tego na przedsięwzięcia związane z ochroną wód i gospodarkę wodną przypadało 80% ogółu wypłat. Ponad 250 mln zł to środki Unii Europejskiej z PO LiŚ i współfinansowanie tego programu ze środków Narodowego Funduszu.

Poniżej prezentujemy wszystkie działania i priorytety, w których Instytucją Wdrażającą jest Narodowy Fundusz. Przedstawiamy też wybrane projekty realizowane w ramach poszczególnych priorytetów. Zakończenie tych i wszystkich pozostałych projektów wpłynie na poprawę stanu środowiska w Polsce oraz na podniesienie poziomu życia społeczeństwa.

Szczegóły dotyczące aktualnego stanu konkursów, zawierania umów i realizacji projektów w ramach pięciu priorytetów wdrażanych przez Narodowy Fundusz, publikowane są na stronie: <http://pois.nfosigw.gov.pl/>

Priorytet I

Gospodarka wodno-ściekowa

Działanie 1.1 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach powyżej 15 tys. RLM¹

Wyposażenie (do końca 2015 r.) aglomeracji powyżej 15 tys. RLM w systemy kanalizacji zbiorczej oraz oczyszczalnie ścieków zgodnie z wymogami dyrektywy Rady 91/271/EWG w sprawie oczyszczania ścieków komunalnych to główny cel priorytetu I, z dofinansowaniem unijnego Funduszu Spójności w wysokości 2783,94 mln euro. Celowi temu mogą służyć m.in. takie inwestycje, jak: budowa, rozbudowa lub modernizacja oczyszczalni ścieków komunalnych lub/i budowa i modernizacja systemów kanalizacji zbiorczej w aglomeracjach powyżej 15 000 RLM ujętych w Krajowym Programie Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Dodatkowo, w uzasadnionych przypadkach, w zakres projektu może zostać włączona budowa i modernizacja systemów zaopatrzenia w wodę oraz budowa kanalizacji deszczowej.

Beneficjentami mogą być jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, a także podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych samorządów. Maksymalny udział środków Unii Europejskiej w wydatkach kwalifikowanych – 85%, a minimalny wkład własny beneficjenta – 15% wydatków kwalifikowanych.

Dla I priorytetu istnieją dwa tryby wyboru projektów: tryb indywidualny (projekty uwzględnione są na liście indykatywnej) oraz tryb konkursowy. Z wnioskodawcami projektów ujętych na liście indykatywnej zawarte zostały umowy dotyczące przygotowania projektu indywidualnego, tzw. pre-umowy, w których m.in. zapisany jest harmonogram przygotowania projektu wraz z terminem złożenia wniosku o dofinansowanie. Nabory wniosków w trybie konkursowym są ogłaszane przez Instytucję Pośredniczącą – Ministerstwo Środowiska. NFOŚiGW pełni funkcję Instytucji Wdrażającej w przypadku projektów o koszcie całkowitym powyżej 25 mln euro. Dla projektów o koszcie całkowitym do 25 mln euro Instytucją Wdrażającą jest właściwy Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

¹ Równoważna liczba mieszkańców

Poniżej prezentujemy kilka wybranych projektów I priorytetu, które uzyskały dofinansowanie w ramach PO LiŚ i są w trakcie realizacji.

W stolicy Podlasia, w zlewni Narwi

- **Projekt: Rozbudowa i modernizacja systemu wodociągowo-kanalizacyjnego w Białymstoku i gminie Wasilków.**
- **Beneficjent: Wodociągi Białostockie Sp. z o.o.**

Koszt całkowity: **175 498 525 PLN**

Dotacja Funduszu Spójności: **96 803 979 PLN**

W ponad 300-tysięcznym Białymstoku rozbudowy i modernizacji wymaga zarówno sieć wodociągowa, jak i kanalizacyjna. Kompleksowa inwestycja z dofinansowaniem Funduszu Spójności obejmuje kilkanaście dużych kontraktów na roboty budowlane i usługi. Jest to kontynuacja działań zmierzających do uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej w Białymstoku, współfinansowanych z przedakcesyjnego funduszu ISPA. Prace budowlane zakończą się w 2011 roku. Dzięki tym inwestycjom, wszyscy mieszkańcy białostockiej aglomeracji uzyskają dostęp do systemu oczyszczania ścieków. W efekcie, ścieki przestaną zasilać wody powierzchniowe w zlewni Narwi, poprawi się jakość środowiska miasta Białystok i sąsiadujących gmin. Całe przedsięwzięcie wpisuje się w Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych i jest krokiem ku wypełnieniu polskich zobowiązań wynikających z Traktatu Akcesyjnego.

Wokół Studni Trzech Braci

- **Projekt: Uporządkowanie gospodarki ściekowej w aglomeracji cieszyńskiej.**
- **Beneficjent: Urząd Miasta Cieszyn**

Koszt całkowity: **160 327 798 PLN**

Dotacja Funduszu Spójności: **88 644 691 PLN**

Cieszyn to jedno z najstarszych miast w Polsce. Według legendy 1200 lat temu trzech bracia Bolko, Leszko i Cieszko po długiej rozłące spotkali się przy źródle, które stało się zaczątkiem późniejszego miasta. Dziś działania władz miejskich dążą do tego, aby symboliczne źródło – obecnie Studnia Trzech Braci – jak również lokalne rzeki, w tym graniczna Olza, osiągnęły jak najwyższy wskaźnik czystości,

podnosząc tym samym walory turystyczno-krajobrazowe regionu, zwiększając jednocześnie komfort życia mieszkańców. Jednym z takich działań jest budowa kanalizacji sanitarnej. W ramach projektu najpoważniejszym przedsięwzięciem jest przebudowa systemu kanalizacyjnego w śródmieściu Cieszyna. Zagęszczenie infrastruktury technicznej, zabytkowy charakter dzielnicy oraz istniejąca kanalizacja ogólnospławna, często pamiętająca czasy Franciszka Józefa I, to najpoważniejsze problemy stojące przed osobami realizującymi projekt. Zmodernizowana zostanie oczyszczalnia ścieków, powstanie 80 km nowej kanalizacji sanitarnej oraz 7 km nowej kanalizacji deszczowej. Dodatkowo nastąpi renowacja obecnie funkcjonującej kanalizacji ogólnospławnej z przekształceniem na sanitarną i deszczową. Ostateczne zakończenie wszystkich prac budowlanych przewiduje się na IV kwartał 2013 roku.

Goleniów – dla przyszłych pokoleń

- **Projekt: Zapewnienie prawidłowej gospodarki wodno-ściekowej na terenie miasta i gminy Goleniów.**
- **Beneficjent: Goleniowskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o.**

Koszt całkowity: **83 942 669 PLN**

Dotacja Funduszu Spójności: **32 204 688 PLN**

Goleniowskie Wodociągi i Kanalizacja Sp. z o.o. od stycznia 2008 roku zajmują się gospodarką wodno-ściekową na terenie zachodniopomorskiej gminy Goleniów. Firma eksploatuje 12 ujęć wody, 3 oczyszczalnie ścieków oraz 3 osadniki Imhoffa. Projekt przewiduje wykonanie 28 km nowej i 2 km zmodernizowanej sieci kanalizacyjnej, wymianę około 4,5 km sieci wodociągowej oraz przebudowę i modernizację oczyszczalni ścieków w Goleniowie. Do nowej kanalizacji podłączonych zostanie ponad 2 tys. mieszkańców. Aspekty ekologiczne są dla goleniowskiej spółki najwyższym priorytetem. Efektem tych działań jest również podniesienie jakości wody pitnej nie tylko dla obecnych mieszkańców, ale także dla przyszłych pokoleń.

Parsęta w drugiej fazie

- **Projekt: Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty – Faza II.**
- **Beneficjent: Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty**

Koszt całkowity: **459 407 934 PLN**

Dotacja Funduszu Spójności: **293 353 213 PLN**

Druga faza projektu „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty” realizowana jest w 6 gminach południowo-wschodniej części województwa zachodniopomorskiego w dorzeczu Parsęty. Dofinansowanie z Programu Infrastruktura i Środowisko pokryje prawie 80% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia. W gminach przybędzie m.in. 389 km sie-

ci kanalizacyjnych, 289 km sieci wodociągowych i 214 pompowni. Dodatkowo zmodernizowanych zostanie 5 oczyszczalni ścieków oraz 16 stacji uzdatniania wody, pięć z nich będzie przebudowanych na hydrofornie, a jedna hydrofornia wybudowana. Ponadto likwidacji ulegną 2 oczyszczalnie ścieków i 41 stacji uzdatniania wody. Głównym celem projektu jest kompleksowe rozwiązanie problemów w zakresie dostawy wody oraz odprowadzanie ścieków na obszarze 6 gmin, sprostanie standardom i normom europejskim dotyczącym ochrony środowiska oraz poprawa jakości życia mieszkańców, a także przyciągnięcie inwestorów i turystów. Dzięki realizacji tak dużego zakresu rzeczowego zyska zarówno region, jak i każde gospodarstwo, a tym samym miesz-

kańcy. Dla nich to możliwość korzystania ze zdrowej, przebadanej laboratoryjnie wody, dostarczanej przez spójny i niezawodny system układów pierścieniowych, wygodny i niezawodny system usuwania ścieków z domu, a także poprawa stanu środowiska naturalnego i stworzenie dzięki temu perspektyw rozwoju gospodarczego.

Wielki projekt w niewielkim Śmiglu

- **Projekt:** Kompleksowe zagospodarowanie ścieków w zlewni rzeki Obry – Gmina Śmigiel.
- **Beneficjent:** Gmina Śmigiel

Koszt całkowity: **71 797 459 PLN**

Dotacja Funduszu Spójności: **43 876 397 PLN**

W ponad 20-tysięcznej gminie Śmigiel (Wielkopolska) budowy i modernizacji wymaga sieć kanalizacji ściekowej. Ponad 43 mln zł pokryte zostanie z Funduszu Spójności. Inwestycja obejmuje osiem kontraktów na roboty budowlane oraz kontrakty na usługi. Prace zakończą się w 2012 roku. Dzięki tym inwestycjom mieszkańcy aglomeracji Śmigiel uzyskają dostęp do systemu oczyszczania ścieków. Oznacza to m.in., że wszystkie zanieczyszczenia od odbiorców będą mogły teraz trafić do oczyszczalni zamiast, przez nieszczelne szamba i kanalizację, zasilać wody gruntowe i powierzchniowe w zlewni Obry. W efekcie poprawi się jakość środowiska naturalnego gminy Śmigiel i sąsiadujących gmin, stanowiących obszary o cennych walorach przyrodniczych oraz rekreacyjnych. Całe przedsięwzięcie wpisuje się w Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych.

Podziemia Tarnowskich Gór i Natura 2000

- **Projekt:** Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz oczyszczalni ścieków komunalnych w Tarnowskich Górach – I faza.
- **Beneficjent:** Gmina Tarnowskie Góry

Koszt całkowity: **156 007 000 PLN**

Dotacja Funduszu Spójności: **93 294 000 PLN**

Tarnowskie Góry są jednym z najstarszych miast górniczych w Europie. Na skutek prowadzonej przez ok. 700 lat eksploatacji górniczej rzeźba terenu ulegała ciągłym przeobrażeniom. Górnictwo podziemne rud kruszonośnych, zwłaszcza rud srebronośnych, przyczyniło się do powstania wielu zapadłisk, hałd, wyrobisk, chodników, sztolni i szybów. W wyrobiskach podziemnych, które są jednym z największych systemów podziemnych na świecie, zimuje co najmniej kilkanaście tysięcy nietoperzy. „Podziemia tarnogórsko-bytomskie” zgłoszone są do Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000. Projekt porządkowania gospodarki wodno-ściekowej wpisuje się w politykę ekologiczną całej aglomeracji, która leży też w strefie regionalnego działu wód. Efektem prac będzie m.in.: rozbudowa kanalizacji sanitarnej, deszczowej i ogólnospławnej, zapewnienie zgodnego z normami oczyszczania ścieków oraz zmniejszenie zanieczyszczenia wód powierzchniowych powodowanych przez zrzuty ścieków.

Europejskie standardy w Toruniu

- **Projekt:** Gospodarka wodno-ściekowa na terenie aglomeracji Toruń – II etap.
- **Beneficjent:** Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o.

Koszt całkowity: **138 202 000 PLN**

Dotacja Funduszu Spójności: **64 169 000 PLN**

Toruński projekt dotyczy rozbudowy istniejącej komunalnej infrastruktury wodno-ściekowej w 200-tysięcznej aglomeracji. Jest to kontynuacja porządkowania gospodarki wodno-ściekowej w Toruniu, współfinansowanego wcześniej z przedakcesyjnego funduszu ISPA. Na liście zadań do realizacji są m.in.: modernizacja gospodarki osadowej w Centralnej Oczyszczalni Ścieków w Toruniu, modernizacja dwóch stacji uzdatniania wody dla Torunia zlokalizowanych w gminie Lubicz i Wielka Nieszawka, budowa trzech podczyszczalni wód

deszczowych, a także budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w Toruniu. Realizacja projektu, w powiązaniu z pierwszym etapem, pozwoli na pełne zaopatrzenie mieszkańców aglomeracji toruńskiej w dobrej jakości wodę pitną, z nowoczesnym systemem gromadzenia, oczyszczania i odprowadzania ścieków i tym samym, oprócz osiągnięcia celów ekologicznych, pozwoli na poprawienie standardu i jakości życia mieszkańców. Gospodarka wodno-ściekowa miasta zostanie w pełni dostosowana do standardów europejskich.

Nowoczesny projekt w pomorskim Wałczu

- **Projekt:** Kompleksowe rozwiązanie gospodarki wodno-ściekowej dla miasta Wałcza.
- **Beneficjent:** Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Wałczu

Koszt całkowity: **117 000 000 PLN**

Dotacja Funduszu Spójności: **55 000 000 PLN**

Wałcz jest największym miastem Pojezierza Wałeckiego, na którym doliczyć się można 150 zbiorników wodnych o łącznej powierzchni 6300 hektarów. Tylko w granicach miasta znajdują się dwa duże i pięć mniejszych jezior. Dlatego uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej ma tu ważne znaczenie nie tylko z punktu widzenia mieszkańców i przyrody, ale wpływa także na rozwój turystyki i rynku inwestycyjnego. W 26-tysięcznym Wałczu, położonym pomiędzy jeziorami Raduń i Zamkowym, realizowany jest projekt kompleksowego uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej. Rozbudowany i zmodernizowany zostanie system zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków. Prace budowlane zakończą się w 2013 roku.

Żory na skraju parku Cystersów

- **Projekt:** Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Żorach.
- **Beneficjent:** Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Żory Sp. z o.o.

Koszt całkowity: **278 962 079 PLN**

Dotacja Funduszu Spójności: **148 364 644 PLN**

Ponad 730-letnie Żory to jedno z najstarszych miast śląskich niedaleko Bramy Morawskiej. Jest to jedyne miasto na Górnym Śląsku, które zachowało średniowieczny układ urbanistyczny. Ważnym elementem usytuowania miasta jest fakt, że Żory położone są na skraju malowniczego Parku Krajobrazowego „Cysterskie Kompozycje Krajobrazowe Rud Wielkich”. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Żorach ma fundamentalne znaczenie dla ochrony zasobów wód powierzchniowych i podziemnych, dalszego rozwoju miasta oraz poprawy warunków życia mieszkańców. Celem nadrzędnym jest osiągnięcie norm jakościowych w zakresie dostawy wody pitnej, oczyszczania ścieków i poprawy stanu środowiska zgodnie z obowiązującymi przepisami. Celem technicznym przedsięwzięcia jest budowa systemu ka-

nalizacji sanitarnej, deszczowej, przebudowa sieci wodociągowej, rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków w części biologicznej i osadowej oraz budowa Stacji Uzdatniania Wody. W wyniku realizacji projektu aglomeracja Żory zostanie wyposażona w infrastrukturę umożliwiającą odbiór i oczyszczanie ścieków komunalnych zgodnie z dyrektywą 91/271/EWG oraz nastąpi zwiększenie liczby mieszkańców odprowadzających ścieki do zbiorczego systemu kanalizacyjnego do 99%.

Żywiecczyzna na półmetku

- **Projekt: Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie – Faza II.**
- **Beneficjent: Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu**

Koszt całkowity: **858 302 342 PLN**

Dotacja Funduszu Spójności: **584 841 000 PLN**

Druga faza projektu „Oczyszczanie ścieków na Żywiecczyźnie”, realizowana w ramach PO IiŚ przez Związek Międzygminny ds. Ekologii w Żywcu, obejmuje budowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej na obszarze 11 gmin powiatu żywieckiego. Od początku realizacji projektu podpisano 14 kontraktów z planowanych 26. Obecnie trwają prace na terenie 9 gmin: Jeleśnia, Koszarawa, Lipowa, Łodygowice, Rajcza, Radziechowy-Wieprz, Ujszoły, Węgierska

Górka oraz Żywiec. Ponadto, zakończono realizację I etapu prac w gminie Milówka. Roboty rozpoczęły się w połowie 2008 roku, a do końca maja 2010 roku, czyli przez 2 lata, wykonano około 470 km sieci kanalizacji sanitarnej i około 90 km sieci wodociągowej. Zważywszy na planowany całkowity zakres projektu – 1177 km sieci kanalizacyjnej i 178 km

sieci wodociągowej beneficjenci są na półmetku. Planowany termin zakończenia robót to grudzień 2013 roku. Dla zobrazowania wielkości inwestycji warto zaznaczyć, że w szczytowych momentach realizacji projektu jednocześnie pracuje około 800 osób w ramach ponad 140 brygad.

Priorytet II

Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi

W priorytecie II, w którym źródłem dofinansowania projektów ze środków Unii Europejskiej jest Fundusz Spójności, są dwa działania: pierwsze obejmujące gospodarkę odpadami i drugie – dotyczące przywracania wartości przyrodniczych na obszarach zdegradowanych oraz obejmujące ochronę morskich brzegów. Dla II priorytetu określone są dwa tryby wyboru projektów: tryb indywidualny (projekty uwzględnione na liście indykatywnej) oraz tryb konkursowy. Nabory wniosków w trybie konkursowym ogłaszane są przez Instytucję Pośredniczącą – Ministerstwo Środowiska.

Działanie 2.1 Kompleksowe przedsięwzięcia z zakresu gospodarki odpadami komunalnymi ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych

Głównym celem działania (1015,74 mln euro z Funduszu Spójności) jest przeciwdziałanie powstawaniu odpadów, redukcja ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenie udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwianiu innymi metodami niż składowanie oraz likwidacja zagrożeń wynikających ze składowania odpadów zgodnie z krajowym i wojewódzkimi planami gospodarki odpadami. Wśród przykładowych rodzajów projektów, które mogą ubiegać się o dofinansowanie, są m.in.:

1. Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych, w szczególności odpadów niebezpiecznych.
2. Instalacje umożliwiające przygotowanie odpadów do procesów odzysku, w tym recyklingu, w szczególności demontażu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz przetwarzania odpadów z niego powstałych, demontażu mebli i innych odpadów wielkogabarytowych, sortowania odpadów selektywnie zbieranych, mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych i odpadów pozostałych po selektywnym zbieraniu odpadów zawierających odpady ulegające biodegradacji.
3. Instalacje do termicznego przekształcania odpadów komunalnych z odzyskiem energii.
4. Instalacje do odzysku, w tym recyklingu poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych lub odpadów powstałych w wyniku ich przetwarzania.
5. Składowiska (wyłącznie jako element regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów).
6. Instalacje do unieszkodliwiania odpadów komunalnych w procesach innych niż składowanie. Projekty powinny zawierać społeczne kampanie edukacyjne związane z gospodarowaniem odpadami. Beneficjentami mogą być jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, a także podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych jednostek samorządowych. Maksymalny udział środków UE w wydatkach kwalifikowanych określony jest na 85%, a minimalny wkład własny beneficjenta na 15% wydatków kwalifikowanych.

Działanie 2.2 Przywracanie terenom zdegradowanym wartości przyrodniczych i ochrona brzegów morskich

W działaniu 2.2 do dyspozycji jest 200 mln euro z Funduszu Spójności, a głównym celem jest zwiększenie ilości obszarów przywróconych do właściwego stanu przez rekultywację terenów zdegradowanych, zabezpieczenie osuwisk, a także zabezpieczenie brzegów morskich przed erozją. Lista beneficjentów obejmuje: jednostki samorządu terytorialnego i ich związki, podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych JST, PGL Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, wojewodów, urzędy morskie i wojsko. Zgłaszane projekty mogą dotyczyć m.in.: rekultywacji przyrodniczej terenów powojсковych oraz zdegradowanych przez przemysł i górnictwo (włącznie z działaniami udostępniającymi tereny do rekultywacji – usuwanie min, zanieczyszczeń ropopochodnych i chemicznych), zabezpieczenia i stabilizacji osuwisk, a także modernizacji i budowy umocnień brzegowych. Maksymalny poziom dofinansowania może sięgać 100% w przypadku wojewodów, urzędów morskich i wojska, a 85% w przypadku samorządów i Lasów Państwowych.

Poniżej prezentujemy kilka wybranych projektów II priorytetu, które uzyskały dofinansowanie w ramach PO IiŚ i są w trakcie realizacji.

Na Pomorzu: cztery powiaty, 23 gminy...

- **Projekt: Regionalny System Gospodarki Odpadami Tczew.**
- **Beneficjent: Zakład Utylizacji Odpadów Stałych Sp. z o.o. w Tczewie**

Koszt całkowity: **146 520 249 PLN**

Dofinansowanie: **93 480 441 PLN**

Regionalny System Gospodarki Odpadami Tczew w prawie 78% będzie finansowany z unijnych środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. To największy projekt realizowany w Tczewie i dofinansowany ze środków unijnych oraz jeden z największych w województwie pomorskim. Dla porównania, uchwalony na 2010 rok budżet Tczewa po stronie dochodów wynosi ok. 130 mln zł. System obejmuje 23 gminy, obsługiwać będzie 284 tys. mieszkańców i przetwarzać 96 tys. ton odpadów komunalnych rocznie. Realizacja „tczewskiego” projektu zapewni odzysk surowców, ograniczenie ilości odpadów biodegradowalnych kierowanych na składowisko, minimalizację objętości odpadów składowanych na składowisku oraz ich ostateczne unieszkodliwienie zgodnie z najlepszymi dostępnymi technikami oraz polskimi i unijnymi wymogami prawnymi w regionie czterech powiatów województwa pomorskiego (malborski, tczewski, nowodworski, gdański ziemski). System obejmuje gminy: Malbork-gmina miejska, Malbork-gmina wiejska, Lichnowy, Miłoradz, Nowy Staw, Stare Pole, Tczew-gmina miejska, Tczew-gmina wiejska, Gniew, Pelplin, Morzeszczyn, Subkowy, Krynica Morska, Nowy Dwór Gdański, Ostaszewo, Stegna, Sztutowo, Cedry Wielkie, Pruszcz Gdań-

sk-gmina miejska, Pruszcz Gdański-gmina wiejska, Pszczółki, Suchy Dąb, Trąbki Wielkie. W trzech miejscach: Tczewie, Stegnie i Pelplinie planuje się wybudowanie nowych obiektów do składowania, sortowania, przeładunku i przetwarzania odpadów oraz dodatkowo – w ramach porządkowania i usprawnienia gospodarki odpadami w regionie – przewiduje się rekultywację 11 istniejących składowisk, w tym trzech w Malborku. Planowany termin zakończenia inwestycji to listopad 2013 r.

Gdańsk: inwestycja dla pół miliona ludzi

- **Projekt: Modernizacja gospodarki odpadami komunalnymi w Gdańsku.**
- **Beneficjent: Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. w Gdańsku**

Koszt całkowity: **407 372 855 PLN (brutto)**

Dofinansowanie: **200 575 663 PLN**

Projekt „Modernizacja gospodarki odpadami komunalnymi w Gdańsku” był pierwszym, który w ramach II priorytetu PO IIŚ otrzymał dofinansowanie z Komisji Europejskiej. Celem tego przedsięwzięcia jest modernizacja istniejącego zakładu unieszkodliwiania odpadów w Szadółkach, oddalonego około 8 km od centrum Gdańska. Rejon obsługiwany przez ten zakład obejmuje nie tylko Gdańsk, ale także gminy: Kolbudy, Pruszcz Gdański, Żukowo, Somonino oraz Kartuzy. W sumie jest to obszar zamieszkały przez ponad pół miliona ludzi, wytwarzających ok. 165 tys. ton

zmieszanych odpadów komunalnych rocznie. W obecnym zakładzie, który istnieje od 1973 roku, nie ma możliwości sortowania i przerobu odpadów, poza kontenerową kompostownią o małej wydajności. Z tego powodu składowaniu podlega całość dostarczanych do zakładu zmieszanych odpadów komunalnych. Modernizacja pozwoli na redukcję ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji, zmniejszenie o połowę ilości odpadów kierowanych na składowisko i tym samym wydłużenie eksploatacji składowiska w niezmienionej lokalizacji o ok. 35 lat. Przewidziana jest także budowa składowiska odpadów zawierających azbest.

Realizacja projektu zapewni kompleksowe rozwiązanie problemu gospodarki odpadami i spełnienie wszystkich norm ochrony środowiska wymaganych w krajach Unii Europejskiej. Przyjęte

rozwiązania technologiczne uwzględniają najnowsze trendy i osiągnięcia techniki, nie powodując zagrożeń dla ludzi i środowiska. W wyniku znacznego ograniczenia ilości odpadów organicznych składowanych zminimalizowana zostanie emisja zanieczyszczeń ze składowiska odpadów do powietrza, w tym gazów złownnych, ponadto nastąpi zmiana parametrów odcieków, zmniejszą się zagrożenia sanitarne, zmaleje też ilość żerującego ptactwa i gryzoni. Docelowo gdańszczanie uzyskają poprawę jakości podstawowych elementów środowiska oraz warunków zdrowotnych i bytowych społeczności lokalnej.

Wspólny projekt na Łużycach

- **Projekt:** Gospodarka odpadami w obrębie powiatów żarskiego i żagańskiego.
- **Beneficjent:** Zakład Zagospodarowania Odpadów Sp. z o.o.

Koszt całkowity (brutto): **125 611 842,00 PLN**

Dofinansowanie: **59 348 596,88 PLN**

Przedmiotem projektu jest wspólny system gospodarki odpadami dla Łużyckiego Związku Gmin, obejmujący 12 zrzeszonych gmin (Brody, Gozdnicza, Iłowa, Jasień, Lipinki Łużyckie, Lubsko, Łęknica, Wymiarki, Żagań Miasto, Żary Miasto i Żary Gmina) liczących łącznie około 160 tys. mieszkańców. Projekt swoim zakresem rzeczowym obejmuje m.in.: budowę Zakładu Zagospodarowania Odpadów w oparciu o technologię stabilizacji tlenowej, budowę stacji przeładunkowej w Lubsku oraz rekultywację czterech składowisk: w Chełmicy (gm. Tuplice), Chrobrowie (gm. Żagań), Lubsku i Drzeńsku Małym (gm. Gubin). Powstanie zakładu zagospodarowania odpadów pozwoli na redukcję ilości składowanych odpadów ulegających biodegradacji, zmniejszenie o połowę ilości odpadów kierowanych na składowisko i tym samym wydłużenie eksploatacji składowiska. Przeprowadzony zostanie również program edukacji ekologicznej, którego celem jest zwiększenie ilości odpadów odzyskiwanych w wyniku selektywnej zbiórki.

„Stary Las” na 70 lat

- **Projekt:** Racjonalizacja gospodarki odpadami poprzez budowę Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las”.
- **Beneficjent:** Zakład Utylizacji Odpadów Komunalnych „Stary Las” Sp. z o.o.

Koszt całkowity: **115 499 930,08 PLN (brutto)**

Dofinansowanie: **70 839 815,00 PLN**

Zasadniczym celem planowanej inwestycji jest dostosowanie gospodarki odpadami na terenie 18 gmin z terenu 3 powiatów objętych projektem do wymogów prawa polskiego i unijnego poprzez budowę zakładu utylizacji odpadów komunalnych. Projektowany

zakład składać się będzie z szeregu obiektów zaplecza technicznego i technologicznego, zapewniających odbiór, segregację, przeróbkę i składowanie odpadów. ZUOK „Stary Las” oraz Gmina Miejska Starogard Gdański, jako większościowy udziałowiec Spółki, posiadają rezerwę terenu pozwalającą na dalszą rozbudowę i działalność przez okres minimum 70 lat.

Priorytet III

Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska

Celem Priorytetu III jest zapewnienie odpowiednich zasobów wodnych na potrzeby ludności i gospodarki kraju oraz minimalizacja skutków negatywnych zjawisk naturalnych, przeciwdziałanie poważnym awariom, zapewnienie dobrego stanu wód przybrzeżnych, a także wzmocnienie procesów decyzyjnych poprzez zapewnienie wiarygodnych informacji o stanie środowiska. Ogólna alokacja na ten priorytet to 655,1 mln euro, z tego wkład środków unijnych wynosi 556,8 mln euro, a wkład publicznych środków krajowych 98,3 mln euro.

W ramach III osi priorytetowej *Zarządzanie zasobami i przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska* Programu Infrastruktura i Środowisko przewidziano realizację przedsięwzięć wyłącznie w trybie indywidualnym, tj. projekty przewidziane do realizacji w ramach III osi priorytetowej zostały ujęte na Liście projektów indywidualnych PO liŚ 2007–2013 (LPI). Łącznie do realizacji wskazano 25 projektów indywidualnych. Projekty ujęte na LPI realizowane są w ramach trzech działań:

- 3.1 Retencjonowanie wody i zapewnienie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.
- 3.2 Zapobieganie oraz ograniczanie skutków zagrożeń naturalnych oraz przeciwdziałanie poważnym awariom.
- 3.3 Monitoring środowiska.

Narodowy Fundusz przejął w 2008 r. funkcję Instytucji Wdrażającej dla Priorytetu III PO liŚ od Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

Poniżej prezentujemy kilka wybranych projektów III priorytetu Programu Infrastruktura i Środowisko.

Wrocławski Węzeł Wodny do modernizacji

- **Projekt:** Modernizacja Wrocławskiego Węzła Wodnego.
- **Beneficjent:** Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu (DZMIUW we Wrocławiu), Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

Koszt całkowity: **1 712 010 176 PLN**

Dofinansowanie: **646 890 000 PLN**

Wrocławski Węzeł Wodny (WWW) to układ koryt i budowli wodnych tworzący zwarty system hydrauliczny służący między innymi przepuszczaniu wód powodziowych Odry przez miasto Wrocław. WWW obejmuje odrzański odcinek od Brzegu nad Odrą do Brzegu Dolnego wraz ze wszystkimi kanałami, czterema polderami, wałami przeciwpowodziowymi oraz rozrządem wód. Był zbudowany na przeprowadzenie wody kontrolnej tysiącletniej o przepływie $Q_0,1\% = 2200\text{--}2400\text{ m}^3/\text{s}$ w przekroju doliny Odry w Trestnie. W czasie wielkiej powodzi lipcowej 1997 r. system ochrony przeciwpowodziowej okazał się zupełnie niewystarczający. Maksymalny zanotowany we Wrocławiu przepływ wynoszący $3640\text{ m}^3/\text{s}$ był o 50% większy od teoretycznej przepustowości całego węzła. Na podstawie szeregu badań i analiz wykonanych w ostatnich latach ocenia się, że Wrocławski Węzeł Wodny może w obecnym stanie przepuścić maksymalnie przepływ miarodajny dla I klasy, tj. $Q_0,5\%$, czyli tzw. wodę dwustuletnią równą $2315\text{ m}^3/\text{s}$. Przepływ taki nie jest jednak przeprowadzany z zachowaniem normatywnych wzniesień korony obwałowań czy bulwarów ponad poziom wezbranej wody, a nawet więcej – zagrożone zalewem są niektóre gęsto zasiedlone rejony miasta, np. osiedle Kozanów. W ramach projektu planuje się także zwiększenie przepustowości istniejącego Przelewu Odra–Widawa, co będzie wymagało zwiększenia przepustowości doliny Widawy. Prace projektowe obejmą: budowę nowego jazu, poszerzenie terenu zalewowego tego kanału, odbudowę istniejących obwałowań przeciwpowodziowych wzdłuż Widawy, usunięcie niektórych istniejących wałów, budowę nowych obwałowań oraz zwiększenie przepustowości mostów kolejowych i drogowych.

Mała retencja w europejskiej skali

- **Projekt:** Zwiększanie możliwości retencyjnych oraz przeciwdziałanie powodzi i suszy w ekosystemach leśnych na terenach nizinnych.
- **Beneficjent:** Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe

Koszt całkowity: **195 mln PLN**

Wysokość dofinansowania: **136 mln PLN**

Celem projektu jest zatrzymywanie lub spowalnianie spływu wód w obrębie małych zlewni przy jednoczesnym zachowaniu i wspieraniu rozwoju krajobrazu naturalnego. Projekt obejmie leśne ekosystemy nizinne całego kraju administrowane przez PGL LP. Uczestniczyć

w nim będzie ok. 180 Nadleśnictw z 17 Regionalnych Dyrekcji Lasów Państwowych, których obszar odpowiada wszystkim 16 województwom Polski. W ramach projektu zaplanowano ogółem realizację ok. 840 zadań. Zaplanowane działania polegają na budowie lub modernizacji obiektów, których celem jest magazynowanie oraz lokalne rozprowadzanie wody na terenach leśnych. Projekt ten ma szansę stać się pierwszym w Europie, realizowanym na tak wielką skalę przedsięwzięciem, związanym z małą retencją w lasach. Ma za zadanie

przyczynić się do poprawy bilansu wodnego małych zlewni w nadleśnictwach, zminimalizować skutki suszy w ekosystemach leśnych oraz przeciwdziałać powodzi. W ramach tego przedsięwzięcia realizowane będą również cele pośrednie polegające na zachowaniu różnorodności biologicznej obszarów wodno-błotnych oraz renaturyzacji bagien i mokradeł.

Będzie bezpieczniejsz nad Nysą Kłodzką

- **Projekt: Poprawa ochrony przeciwpowodziowej Lewina Brzeskiego na Nysie Kłodzkiej.**
- **Beneficjent: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu**

Koszt całkowity: **119 840 082 PLN**

Dofinansowanie: **78 457 141 PLN**

Projekt dotyczy udroźnienia powodziowego i przebudowy hydrowężła Nysy Kłodzkiej w Lewinie Brzeskim. Główną przesłanką dla tego przedsięwzięcia było zagrożenie powodziowe dla miasta. Jest ono spowodowane okresowym pojawianiem się wód powodziowych płynących Nysą Kłodzką. Obecny stan ochrony przeciwpowodziowej Lewina Brzeskiego nie zapewnia przepływu wód Nysy Kłodzkiej powyżej 200 m³/s. Ochrona przeciwpowodziowa miasta jest niespójna i nie ma charakteru kompleksowego, ze względu na zły stan istniejącej infrastruktury. Realizacja przedsięwzięcia zwiększy bezpieczną przepustowość powodziową hydrowężła Nysy Kłodzkiej w Lewinie Brzeskim z 200 m³/s do 800 m³/s. Oznacza to, że nawet największe zrzuty powodziowe ze zbiornika retencyjnego Nysa nie będą już zagrażały istniejącej zabudowie i zagospodarowaniu Lewina Brzeskiego z okolicznymi miejscowościami.

Stary zbiornik do remontu

- **Projekt:** Modernizacja zbiornika wodnego Nysa w zakresie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego – etap I.
- **Beneficjent:** Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

Koszt całkowity: **466,94 mln PLN**

Dofinansowanie: **284,44 mln PLN**

Zbiornik Wodny Nysa wybudowany został w 1972 r., a w fazie projektowo-realizacyjnej dokonano wielu zmian, uproszczeń i zaniechań w rozwiązaniach technicznych budowli zbiornikowych. Skutkuje to brakiem bezpieczeństwa budowli zbiornikowych oraz gwarantowanej ochrony przeciwpowodziowej Nysy i jej okolic. Większość obiektów jest w złym lub nie najlepszym stanie technicznym. Ta sytuacja oraz zaniechania i błędy w fazie budowy zbiornika, ze złą jakością wykonawstwa robót w stosunku do aktualnie obowiązujących wymagań, uzasadniają potrzebę modernizacji i przebudowy ZWN. Celem projektu jest eliminacja zagrożenia katastrofą zbiornika oraz zapewnienie ochrony przeciwpowodziowej dla mieszkańców miasta Nysy wraz z pobliskimi miejscowościami. Realizacja projektu przyniesie, oprócz spełnienia zasadniczych celów, również utworzenie w regionie wielu nowych miejsc pracy (zatrudnienie przy budowie i obsłudze projektu) oraz odblokuje znaczne powierzchnie terenów do celów inwestycyjnych, niedostępnych obecnie ze względu na zagrożenie powodziowe.

Zbiornik Racibórz w dolinie Odry

- **Projekt:** Zbiornik przeciwpowodziowy Racibórz Dolny na rzece Odrze w woj. śląskim (Polder).
- **Beneficjent:** Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach

Koszt całkowity: **1 417 530 000 PLN**

Dofinansowanie: **333 850 000 PLN**

Wykonanie zbiornika Racibórz (o pojemności powodziowej 185 mln m³) zmniejszy zagrożenie powodziowe (częstotliwość i wielkość strat) w dolinie Odry od Raciborza po Wrocław. Zostanie to osiągnięte dzięki:

- zapewnieniu przez zbiornik retencji powodziowej, która umożliwi znaczne obniżenie przepływów poniżej zbiornika, a tym samym zwiększy się skuteczność istniejącego systemu ochrony przeciwpowodziowej,
- opóźnieniu momentu dojścia kulminacji fali odrzańskiej do ujścia Nysy Kłodzkiej, zmniejszając znacznie prawdopodobieństwo nałożenia się dwóch fal, co było przyczyną katastrofalnych strat w 1997 roku.

Projekt budowy zbiornika Racibórz Dolny obejmuje swym zakresem m.in.: przygotowanie terenu o pow. 2850 ha pod budowę zbiornika, w tym także wykup gruntów i budynków mieszkalnych i gospodarczych i ich rozbiórkę oraz wybudowanie nowej wsi dla mieszkańców wsi Nieboczowy, zlokalizowanej w czaszy zbiornika. Zapora czołowa zbiornika będzie miała długość 4 km, a zapory boczne, zarówno lewo-, jak i prawostronna po ponad 9 km długości. Z większych inwestycji, które trzeba wykonać przy realizacji projektu wymienić należy: przełożenie 5-kilometrowego odcinka koryta rzeki Psiny, dopływu Odry, wykonanie trzech przepompowni i układu rowów odwadniających, budowę zaplecza eksploatacyjnego, wraz z obiektami towarzyszącymi, rekultywację terenu, zagospodarowanie i rekompensaty przyrodnicze, przebudowę linii energetycznej i wykonanie ośmiu przejazdów przez zapory.

Parsęta mniej groźna

- **Projekt: Zabezpieczenie przeciwpowodziowe doliny rzeki Regi ze szczególnym uwzględnieniem miasta Trzebiatów.**
- **Beneficjent: Zachodniopomorski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Szczecinie**

Koszt całkowity: **44 435 762,51 PLN**

Dofinansowanie: **22 084 936,17 PLN**

Głównym celem projektu realizowanego w dolinie Parsęty jest zabezpieczenie przed powodzią ponad 11 tys. mieszkańców Trzebiatowa i okolic. Projekt jest realizowany w obszarze ważnym również pod względem ekologicznym i przy wykonywaniu poszczególnych zadań będą zachowane wymogi określone w decyzjach środowiskowych. Przyjęte technologie robót gwarantują minimalną uciążliwość dla środowiska przyrodniczego. Projekt po-

dzielono na 4 zadania, w ramach których zostanie przeprowadzona modernizacja koryta rzeki wraz z modernizacją obwałowania, wybudowana śluza wałowa i odbudowany kanał ulgi. Powyższe zadania wpisują się w wachlarz typowych inwestycyjnych działań przeciwpowodziowych. Ważny jest również fakt, że działania realizowane w ramach tego projektu mają przywrócić i udoskonalić realizowane kilkadziesiąt lat wcześniej zabezpieczenia przeciwpowodziowe Trzebiatowa.

Jeden cel, trzy projekty w Trójmieście

- **Projekt: Ochrona wód Zatoki Gdańskiej.**
- **Beneficjent: Urzędy Miast: Gdańska, Gdyni i Sopotu**

Koszty całkowite (3 projektów): **258,60 mln zł**

Dofinansowanie (3 projektów): **51,48 mln zł**

Projekty „Ochrona wód Zatoki Gdańskiej” polegające na budowie i modernizacji systemu odprowadzania wód opadowych na terenie Trójmiasta mają na celu poprawę jakości wód przybrzeżnych Zatoki Gdańskiej poprzez redukcję ilości zanieczyszczeń w wodach opadowych i roztopowych odprowadzanych do akwenu morskiego. Projekty realizowane są równolegle przez trzech beneficjentów samorządowych – Urzędy Miast Gdańska, Gdyni i Sopotu. Na podstawowe elementy systemu składają się potoki, ciekły wodne, kanały, rowy, zbiorniki retencyjne itp. Spływające do rzek i potoków wody opadowe z terenów miejskich i rolniczych oraz wstępnie podczyszczone ścieki z oczyszczalni komunalnych i przemysłowych wnoszą do morza określony ładunek zanieczyszczeń. Niedoskonały i w wielu miejscach niedrożny system odwodnieniowy Trójmiasta stał się przyczyną lokalnych powodzi powstałych wskutek deszczów nawalnych. Skoordynowane działania beneficjentów przyczynią się do ochrony wód Zatoki Gdańskiej, a także bezpieczniejszego odprowadzania wód opadowych z terenów objętych projektem, co spowoduje jednocześnie podniesienie jakości życia i bezpieczeństwa mieszkańców obszarów nadmorskich oraz wzrost atrakcyjności tych terenów dla turystów. Projekt przyczyni się do realizacji zobowiązań w zakresie wdrażania prawa Unii Europejskiej zawartego w Ramowej Dyrektywie wodnej 2000/60/WE oraz dyrektywie 2006/7/WE dotyczącej zarządzania jakością wody w kąpieliskach.

Bezpieczna tama we Włocławku

- **Projekt: Ekologiczne bezpieczeństwo stopnia wodnego Włocławek: Modernizacja stopnia wodnego we Włocławku i poprawa bezpieczeństwa powodziowego zbiornika włocławskiego.**
- **Beneficjent: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie**

Koszt całkowity: **152,55 mln PLN**

Dofinansowanie: **99,16 mln PLN**

Celem projektu jest trwałe zabezpieczenie stopnia wodnego we Włocławku, umożliwiające stworzenie lepszych warunków dla zabezpieczenia doliny Wisły. Projekt obejmuje następujące grupy działań: przebudowę obiektów piętrzących stopnia wodnego Włocławek, rozbudowę wałów wstecznych Stupianki i Rosicy, rozbudowę zapory bocznej Borowiczki, makronielację w czaszy zbiornika, przebudowę zapór bocznych Jordanów–Tokary i Duninów. Celem

przewidywanych robót jest wzmocnienie stateczności stopnia, ułatwienie przepływu wielkich wód przez stopień oraz zabezpieczenie terenów przyległych do zbiornika przed powodzią.

Ochrona Żuław przed powodzią

- **Projekt: Kompleksowe zabezpieczenie przeciwpowodziowe Żuław – Etap I.**
- **Beneficjenci: Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku, Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych Województwa Pomorskiego w Gdańsku, Żuławski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych w Elblągu, Miasto Gdańsk, Miasto Elbląg, Powiat Gdański.**

Szacunkowy koszt całkowity – **99,8 mln PLN**

Szacunkowe dofinansowanie PO IiŚ – **84,8 mln PLN**

Projekt obejmuje zadania inwestycyjne związane głównie z przebudową lub odbudową istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej, które są rozmieszczone w różnych częściach Żuław, takie jak: przebudowa stacji pomp melioracyjnych, odbudowa wałów przeciwpowodziowych, przebudowa koryt rzek i kanałów, przebudowa ujścia Wisły, przebudowa systemu odwodnieniowego oraz realizacja systemu monitorowania ryzyka powodziowego. Celem projektu jest zmniejszenie ryzyka powodzi na obszarze Żuław Wiślanych poprzez wykonanie nie-

zbędnych prac związanych z odbudową i modernizacją systemu zabezpieczeń powodziowych Żuław, w tym podniesienie bezpieczeństwa wałów przeciwpowodziowych, sprawne funkcjonowanie systemu odwodnieniowego, utrzymanie odpowiedniej głębokości w nurcie Wisły, umożliwiającej pracę lodolamaczy wraz z odprowadzeniem wód wezbraniowych do Zatoki Gdańskiej. Efektem projektu będzie poprawa bezpieczeństwa powodziowego poprzez zabezpieczenie sprawnego funkcjonowania koryt rzek i budowli hydrotechnicznych, podwyższenie bezpieczeństwa wałów przeciwpowodziowych, zabezpieczenie sprawnego funkcjonowania systemu odwodnieniowego w przypadku wystąpienia średniej i wysokiej wody oraz utrzymanie odpowiednich głębokości w nurcie Wisły. Stworzone zostanie również narzędzie do zarządzania ryzykiem powodziowym na obszarze Żuław.

Priorytet IV

Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska

Celem IV priorytetu PO liŚ, w którym dofinansowanie Unii Europejskiej zapewnia Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w kwocie 200 mln euro, jest ograniczanie negatywnego wpływu istniejącej działalności przemysłowej na środowisko i dostosowanie przedsiębiorstw do wymogów prawa wspólnotowego.

W ramach 5 wyodrębnionych działań priorytetu wspierane są projekty małych, średnich oraz dużych przedsiębiorstw redukujące ilość zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery, odprowadzanych ze ściekami oraz redukujące ilość wytwarzanych odpadów i zwiększające udział odpadów poddawanych procesom odzysku, w szczególności recyklingu. W ramach priorytetu wspierane są też projekty z zakresu wdrażania systemów zarządzania środowiskowego. W zakresie ochrony powietrza oraz Najlepszych Dostępnych Technik preferowane są inwestycje w instalacjach wskazanych w Traktacie Akcesyjnym.

W IV priorytecie obowiązuje konkursowa formuła naboru wniosków w ramach następujących działań:

- 4.1 Wsparcie systemów zarządzania środowiskowego.
- 4.2 Racjonalizacja gospodarki zasobami i odpadami w przedsiębiorstwach.
- 4.3 Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania Najlepszych Dostępnych Technik (BAT).
- 4.4 Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie gospodarki wodno-ściekowej.

4.5 Wsparcie dla przedsiębiorstw w zakresie ochrony powietrza.

4.6 Wsparcie dla przedsiębiorstw prowadzących działalność w zakresie odzysku i unieszkodliwiania odpadów innych niż komunalne.

Poniżej prezentujemy kilka wybranych projektów IV priorytetu, które uzyskały dofinansowanie w ramach PO liŚ i są w trakcie realizacji.

Woda do ponownego obiegu

- **Projekt: Odzysk wód odpadowych w aspekcie ograniczenia wodochłonności procesu produkcyjnego.**
- **Beneficjent: Południowy Koncern Energetyczny S.A., Katowice**

Koszt całkowity: **3 000 000,00 PLN**

Dofinansowanie: **900 000,00 PLN**

Celem projektu jest racjonalizacja gospodarki zasobami naturalnymi polegająca na ograniczeniu zrzutu wód z kotłowni do środowiska i wykorzystanie ich w procesie produkcyjnym. Zakres projektu obejmuje: budowę w obrębie kotłowni dwóch komór pompowni przewałowych z pompami zatapialnymi, skierowanie do nich wód odpadowych z kotłowni i próbopobieraków, wyprowadzenie wody ze zbiorników do kolektora wody chłodzącej. Efektem ekologicznym przedsięwzięcia będzie ograniczenie wodochłonności procesu produkcyjnego o ok. 745 tys. ton wody rocznie. Projekt w ramach działania 4.2 IV priorytetu PO liŚ.

Biomasa do współspalania

- **Projekt: Nowa instalacja współspalania biomasy dla kotła OP-380 Nr 2 w Elektrociepłowni „Kraków” S.A.**
- **Beneficjent: Elektrociepłownia „Kraków” S.A.**

Koszt całkowity: **58 724 700,00 PLN**

Dofinansowanie: **13 259 280,77 PLN**

Nowa instalacja współspalania biomasy umożliwi zastąpienie części spalanej biomasy (drewno, wyłoki rzepakowe, słoma rzepakowo-jęczmienna, łuska słonecznika). W wyniku realizacji projektu zmniejszeniu ulegnie emisja dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, dwutlenku węgla, pyłu, popiołu lotnego i zużła. Rocznie spalane będzie od 80 do 120 tysięcy ton biomasy, przy maksymalnym udziale energetycznym współspalanej biomasy na poziomie 35%. Zbudowana zostanie instalacja transportu, magazynowania i przeróbki biomasy. Projekt w ramach działania 4.3 IV priorytetu PO liŚ.

BAT, czyli najlepsza dostępna technika

- **Projekt:** Rozbudowa zakładu IZO-ERG S.A. z wykorzystaniem BAT w zakresie unieszkodliwiania LZO.
- **Beneficjent:** IZO-ERG S.A.

Koszt całkowity: **5 985 776,08 PLN**

Dofinansowanie: **1 200 000,00 PLN**

Projekt polega na zamianie czterech spalaczy katalitycznych, o przestarzałej konstrukcji na nowoczesny spalacz termiczno-regeneracyjny. Urządzenie umożliwia efektywne i ekonomiczne oczyszczanie zanieczyszczonego powietrza poprocesowego (gazów odlotowych) zawierającego Lotne Związki Organiczne (ang. VOC), dzięki naprzemiennemu przepływowi gazów przez kształtki ceramiczne. Realizacja inwestycji umożliwi dostosowanie przedsiębiorstwa do wymogów najlepszych dostępnych technik (BAT) do poziomu emisji LZO w wysokości 12 ton/rok (standard oczyszczania 20 mg/m³). Zakres rzeczowy projektu obejmuje: budowę fundamentów pod nowy spalacz, zakup oraz instalację urządzenia wraz z niezbędną infrastrukturą. Projekt w ramach działania 4.3 IV priorytetu PO IiŚ.

Podczyszczalnia ścieków przemysłowych

- **Projekt:** Budowa podczyszczalni ścieków przemysłowych w Model Opakowania Sp. z o.o.
- **Beneficjent:** Model Opakowania Sp. z o.o.

Koszt całkowity: **990 461,00 PLN**

Dofinansowanie: **297 138,00 PLN**

Podstawowym celem planowanego projektu jest ograniczenie ładunku zanieczyszczeń poprzez budowę podczyszczalni ścieków przemysłowych. W ramach projektu zostanie zainstalowana nowoczesna podczyszczalnia ścieków przemysłowych o wydajności 20 m³/dobę. Rezultatem projektu będzie także możliwość odzysku ścieków technologicznych

z produkcji kleju i farb wodnych do ponownego wykorzystania w procesie produkcji oraz możliwość bezpośredniego odprowadzania ścieków do Oczyszczalni Ścieków w Czosnowie. Projekt dofinansowany w ramach działania 4.4 IV priorytetu PO liŚ.

Nowa oczyszczalnia dla kopalni „Turów”

- **Projekt:** Nowa oczyszczalnia wód kopalnianych jako istotny element rozbudowy zakładu BOT KWB Turów S.A.
- **Beneficjent:** PGE KWB Turów S.A.

Koszt całkowity: **32 036 000,00 PLN**

Dofinansowanie: **9 609 600,00 PLN**

Podstawowym celem projektu jest ograniczenie ładunku zanieczyszczeń zawartego w wodach kopalnianych odprowadzanych przez BOT KWB Turów S.A. do środowiska wodnego. Cel ten zostanie osiągnięty dzięki wybudowaniu nowej oczyszczalni, w której odbywać się będzie proces usuwania zawieszin z wód kopalnianych spływających z wyrobiska górniczego i jego przedpola, a następnie zrzucanych do cieków powierzchniowych. Istotne jest osiągnięcie w wodach kopalnianych wskaźnika zawiesziny na zrzucie zgodnie z prawem, tj. 35 g/m³. Oczyszczenie wód kopalnianych jest niezbędne, gdyż zawarta jest w nich zawieszina powstająca po spłynięciu wód opadowych po skarpach odkrywki węgla i zanieczyszczająca środowisko wodne.

Redukcja pyłów w puławskich „Azotach”

- **Projekt:** Przebudowa kotła parowego pod kątem dostosowania do obowiązujących norm emisji w Zakładach Azotowych Puławy S.A.
- **Beneficjent:** Zakłady Azotowe Puławy S.A.

Koszt całkowity: **29 997 000,00 PLN**

Dofinansowanie: **8 999 100,00 PLN**

Głównym celem realizacji projektu jest redukcja pyłów w gazach spalinowych kierowanych do atmosfery, powstających w wyniku spalania pyłu węglowego (paliwo podstawowe przy normalnym ruchu kotła parowego typu OP-215 z indywidualnymi młynami) w celu spełnienia obowiązujących standardów emisyjnych. Zakres rzeczowy projektu obejmuje m.in.: prace przygotowawcze, wymianę elektrofiltru

z wykonaniem zasilania elektrycznego, montaż instalacji odpowielania i transportu pneumatycznego, wymianę kanałów spalin i powietrza z klapami, kompensatorami i izolacją, zakup i montaż niezbędnej infrastruktury towarzyszącej.

Bezpieczne ciepło dla Łobza

- **Projekt:** Ograniczenie emisji gazów i pyłów do powietrza w wyniku zmiany technologii produkcji ciepła w Ciepłowni Miejskiej Łobeskiej Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.
- **Beneficjent:** Łobeska Energetyka Ciepła Sp. z o.o.

Koszt całkowity: **6 059 990,72 PLN**

Dofinansowanie: **1 422 000,00 PLN**

Przedsięwzięcie polegało na zmianie technologii produkcji ciepła z technologii opartej na produkcji pary technologicznej na technologię produkcji ciepła w oparciu o wodę. Zasadniczą częścią projektu była budowa nowego kotła wodnego WR-5 w technologii ścian szczelnych, który zastąpił eksploatowany do tej pory kocioł K1 OR 10 040. Ponadto, w celu zapewnienia kompatybilności pracy dwóch kotłów na jeden system ciepłowniczy, kocioł K2 OR 10 040 został przebudowany na kocioł wodny. Budowa i przebudowa kotłów pociągnęła za sobą szereg inwestycji w obrębie ciepłowni dotyczących pozostałych instalacji, które musiały zostać dostosowane do nowej technologii produkcji ciepła. Cała przebudowa Ciepłowni Miejskiej w Łobzie zapewni na dłuższą metę bezpieczeństwo w zakresie dostaw ciepła dla mieszkańców miasta Łobez oraz będzie miała istotny wpływ zarówno na ekonomiczną, jak i środowiskową sferę działalności Spółki. Projekt dofinansowany w ramach działania 4.5 IV priorytetu PO IIŚ.

Mniej spalin ze stołecznych „Siekierek”

- **Projekt:** Budowa Instalacji Mokrego Odsiarczania Spalin kotłów K5, K6, K7, K10, K11 w Elektrociepłowni Siekierki.
- **Beneficjent:** Vattenfall Heat Poland S.A.

Koszt całkowity: **168 568 000,00 PLN**

Dofinansowanie: **20 000 000,00 PLN**

Celem projektu jest redukcja emisji spalin z kotłów WP120 – K5, K6 i K7, kotła OP430 – K10 oraz kotła OP380 – K11 zainstalowanych w Elektrociepłowni Siekierki, będącej największym zakładem spośród pięciu źródeł wchodzących w skład Vattenfall Heat

Poland S.A. W ramach planowanego przedsięwzięcia przewiduje się budowę instalacji Mokrego Odsiarczania Spalin dla ww. kotłów wraz z niezbędnymi do funkcjonowania technologii głównej odsiarczania układami pomocniczymi i infrastrukturą towarzyszącą.

Popioły do separacji

- **Projekt:** Budowa instalacji do odprowadzania popiołów lotnych i ich separacji.
- **Beneficjent:** Zakład Gospodarki Popiołami Sp. z o.o. (dawniej: Hatra, Cement i Beton Sp. z o.o.)

Koszt całkowity: **42 400 000,00 PLN**

Dofinansowanie: **12 300 000,00 PLN**

Instalacja do odprowadzania popiołów lotnych i ich separacji została zbudowana przez Zakład Gospodarki Popiołami Sp. z o.o., którego właścicielami są Lafarge Cement S.A. oraz Soda Polska CIECH Sp. z o.o. Instalacja ma służyć zagospodarowaniu 100% popiołów powstałych ze spalania węgla kamiennego w Zakładach Sodowych w Janikowie oraz Inowrocławiu. Technologia zastosowana do zagospodarowania popiołów pochodzi ze Stanów Zjednoczonych i jest dostarczana przez firmę Separation Technologies. Polega ona na separacji popiołów powstałych ze spalania węgla kamiennego, w wyniku której powstają dwa rodzaje popiołów: ProAsh o niskiej zawartości węgla (możliwy do wykorzystania w przemyśle cementowym) oraz HiCarbon – popioły o wysokiej zawartości węgla (powyżej 30–40%), który może być ponownie spalony w kotłach. Zastosowanie tej technologii pozwala zakładom energetycznym utrzymać jakość popiołów. Oba produkty powstałe w procesie separacji znajdują zastosowanie jako pełnowartościowy dodatek do cementu i betonu oraz paliwo węglowe do spalania w kotłach energetycznych. Zastosowanie popiołów lotnych do produkcji cementu

to przejaw polityki prośrodowiskowej Lafarge Cement. Pozwoli to w znacznym stopniu oszczędzać węgiel, który jest surowcem nieodnawialnym. Dzięki tej inwestycji rozwiązano problem składowania popiołów w Sodzie Polskiej Ciech, a Lafarge Cement uzyskał pewne, stałe źródło popiołów jako dodatku do cementu o stabilnych parametrach. Projekt dofinansowany w ramach działania 4.6 IV priorytetu PO IiŚ.

Ołów ze zużytych akumulatorów

- **Projekt:** Budowa instalacji do recyklingu zużytych akumulatorów i produkcji ołowiu oraz jego stopów.
- **Beneficjent:** ZAP SZNAJDER BATTERIEN S.A.

Koszt całkowity: **14 150 000,00 PLN**

Dofinansowanie: **4 245 000,00 PLN**

Projekt polega na budowie instalacji do recyklingu zużytych akumulatorów i produkcji ołowiu oraz jego stopów. Celem przedsięwzięcia jest roczny odzysk 11 tys. Mg zużytych akumulatorów oraz roczna produkcja 6 tys. Mg ołowiu. Instalacja powstała w nowym oddziale produkcyjnym Spółki w miejscowości Korsze, w regionie o wysokim poziomie bezrobocia. W wyniku realizacji przedsięwzięcia stworzone zostaną 43 nowe miejsca pracy. Projekt dofinansowany w ramach działania 4.6 IV priorytetu PO IiŚ.

Priorytet IX

Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna

Instytucją pośredniczącą dla całego IX priorytetu PO IiŚ „Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna” jest Ministerstwo Gospodarki. Narodowy Fundusz, na podstawie umowy z MG, jest Instytucją Wdrażającą trzy z sześciu działań IX priorytetu. Obejmują one:

Działanie 9.1 Wysokosprawne wytwarzanie energii.

Działanie 9.2 Efektywna dystrybucja energii.

Działanie 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej.

W działaniu 9.1 IX priorytetu celem jest zwiększenie sprawności wytwarzania energii elektrycznej i ciepła. Beneficjentami mogą być przedsiębiorcy, jednostki samorządu terytorialnego oraz ich grupy – związki, stowarzyszenia i porozumienia JST, a także podmioty świadczące usługi publiczne w ramach realizacji obowiązków własnych jednostek samorządu terytorialnego. Celem działania 9.2, dedykowanego tej samej grupie beneficjentów, jest zmniejszenie strat energii powstających w procesie dystrybucji energii elektrycznej i ciepła. Zmniejszenie zużycia

energii w sektorze publicznym jest celem Działania 9.3. Projekty w ramach IX priorytetu wybierane są w ramach procedury konkursowej.

Poniżej prezentujemy kilka wybranych projektów IX priorytetu, które uzyskały dofinansowanie w ramach PO liŚ i są w trakcie realizacji.

Lublin w promocji PO liŚ

- **Projekt: Termomodernizacja oświatowych obiektów użyteczności publicznej w Lublinie.**
- **Beneficjent: Miasto Lublin**

Koszt całkowity: **15 744 700,66 PLN**

Dofinansowanie: **6 840 852,76 PLN**

Trzy obiekty oświatowe w Lublinie objęte są dofinansowaniem Unii Europejskiej z Funduszu Spójności w ramach Działania 9.3 w IX priorytecie PO liŚ. Konkursu dla Działania 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej PO liŚ cieszył się ogromnym zainteresowaniem wnioskodawców z całego kraju. Projekt realizowany przez Miasto Lublin polega na termomodernizacji Gimnazjum nr 1 przy ul. Kunickiego 116, Gimnazjum nr 2 przy ul. Lwowskiej 11 oraz Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego nr 1 przy al. Spółdzielczości Pracy 65. Wszystkie obiekty są bardzo ważne z punktu widzenia kształcenia młodzieży, a w szczególności Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy, który jest najważniejszym i jedynym ośrodkiem na terenie Lublina zajmującym się opieką i kształceniem młodzieży z upośledzeniem umysłowym. W ramach projektu zostaną wykonane takie zadania, jak: docieplenie ścian zewnętrznych, docieplenie dachów i stropodachów, wymiana okien i drzwi zewnętrznych, modernizacja centralnego ogrzewania, modernizacja węzłów ciepłych oraz montaż instalacji solarnej. Przed zimą 2010 roku wszystko ma być gotowe. Umowę na dofinansowanie projektu podpisano w Lublinie 9 grudnia 2009 r., a tydzień później grupa zaproszonych dziennikarzy z redakcji ogólnokrajowych wizytowała wspomniany Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy. Na miejscu zapoznano się ze specyfiką funkcjonowania takiego ośrodka oraz postępowaniem prac termomodernizacyjnych. Narodowy Fundusz zorganizował ten wyjazd studyjny w ramach promocji Programu Infrastruktura i Środowisko.

Siedem szpitali na Pomorzu

- **Projekt: Termomodernizacja siedmiu szpitali województwa pomorskiego.**
- **Beneficjent: Województwo Pomorskie**

Koszt całkowity: **37 182 510,00 PLN**

Dofinansowanie: **18 132 075,00 PLN**

To jeden z największych projektów termomodernizacyjnych w naszym kraju w sektorze ochrony zdrowia. Projekt realizowany jest w latach 2007–2012 w 7 szpitalach na terenie trzech miast: w Gdańsku, Gdyni i Wejherowie. Dofinansowanie kwotą ponad 18,1 mln zł ze środków Funduszu Spójności Unii Europejskiej pokryje ok. 50% wartości całego przedsięwzięcia. Oprócz typowych prac termomodernizacyjnych zastosowane zostaną odnawialne źródła energii, w tym instalacje solarne oraz pompy ciepła. Realizacja projektu pozwoli na zmniejszenie zapotrzebowania na energię o 15 119 MWh/rok oraz ograniczenie emisji CO₂ o 5411 ton w skali roku. Projekt został wybrany w ramach konkursu dla Działania 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej PO liŚ, który cieszył się ogromnym zainteresowaniem wnioskodawców.

Termomodernizacja szkół i przedszkoli w Koszalinie

- **Projekt:** Termomodernizacja budynków oświatowych w Gminie-Miasto Koszalin.
- **Beneficjent:** Gmina-Miasto Koszalin

Koszt całkowity: **17 688 621,00 PLN**

Dofinansowanie: **8 649 735,67 PLN**

W najnowszej historii Koszalina to duży projekt inwestycyjny w sektorze edukacji na środkowym Pomorzu. Projekt realizowany jest w latach 2007–2011 w 17 placówkach oświatowych, 14 szkołach i 3 przedszkolach. Całość zostanie dofinansowana kwotą 8,65 mln zł ze środków Funduszu Spójności, co stanowi ok. 50% wartości całego przedsięwzięcia. Projekt został wybrany w ramach konkursu dla Działania 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej PO liŚ. Realizacja projektu pozwoli na zmniejszenie zapotrzebowania na energię o 5567,39 MWh/rok oraz ograniczenie emisji CO₂ o 2,4 tys. ton w skali roku.

Ponad 100 obiektów z dofinansowaniem Unii Europejskiej

- **Projekt:** Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatów: białogardzkiego, drawskiego, kołobrzeskiego, koszalińskiego, szczecineckiego i świdwińskiego.
- **Beneficjent:** Powiat Szczecinecki

Koszt całkowity: **79 168 376,68 PLN**

Dofinansowanie: **37 796 839,58 PLN**

To jeden z największych projektów termomodernizacyjnych w naszym kraju. Projekt pn. „Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie powiatów: białogardzkiego, drawskiego, kołobrzeskiego, koszalińskiego, szczecineckiego i świdwińskiego” realizowany będzie przez 25 jednostek samorządu terytorialnego i zostanie dofinansowany kwotą 37,8 mln zł

ze środków Funduszu Spójności, co stanowi ok. 50% wartości całego przedsięwzięcia. W latach 2009–2012 termomodernizacji zostanie poddanych ponad 100 obiektów, w tym m.in. kilkadziesiąt szkół, ośrodki pomocy społecznej, biblioteki, ośrodki zdrowia i kultury, budynki administracji samorządowej i Ochotniczej Straży Pożarnej. Oprócz typowych prac termomodernizacyjnych w 42 obiektach zastosowane zostaną odnawialne źródła energii, w tym 22 instalacje solarne oraz 23 pompy ciepła. Projekt został wybrany w ramach konkursu dla Działania 9.3 Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej PO IiŚ.

Nowy blok energetyczny na Opolszczyźnie

- **Projekt:** Przebudowa źródła ciepła w Opolu – budowa układu wysokosprawnej kogeneracji.
- **Beneficjent:** Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A.

Koszt całkowity: **98 376 276,00 PLN**

Dofinansowanie: **28 099 342,00 PLN**

Była to pierwsza umowa w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w Działaniu 9.1 Wysokosprawne wytwarzanie energii podpisana przez Narodowy Fundusz (22 kwietnia 2010 r.). Z uwagi na historyczny charakter tej umowy, uroczystego podpisania dokonano w obecności przedstawicieli Ministerstwa Gospodarki oraz Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Energetyka Ciepła Opolszczyzny S.A. otrzyma 28-milionowe dofinansowanie na wybudowanie nowego bloku energetycznego wytwarzającego ciepło w skojarzeniu z energią elektryczną. Produkcja energii elektrycznej odbywać się będzie w warunkach wysokosprawnej kogeneracji z wykorzystaniem kotła rusztowego parowego OR50 opalanego miałem węglowym i turbiny przeciwprężnej. Nominalna moc cieplna nowego układu kogeneracyjnego wyniesie 28 MWt, a moc elektryczna 10 MWe.

Szkoła – środowisko – energia

- **Projekt:** Szkoła – Środowisko – Energia. Termomodernizacja obiektów szkolnych w Nowym Sączu.
- **Beneficjent:** Miasto Nowy Sącz

Koszt całkowity: **11 855 713,65 PLN**

Dofinansowanie: **4 827 627,49 PLN**

Projekt przewiduje termomodernizację placówek oświatowych w Nowym Sączu – szkół różnego typu – podstawowych, gimnazjalnych i zawodowych. Projektem objęte jest również przedszkole. W sumie będzie to 11 budynków. Całe przedsięwzięcie składa się z dwóch etapów – pierwszy to prace przeprowadzone w latach 2007–2008, drugi to prace, które będą miały

miejsce w tym roku. Przyznane środki Funduszu Spójności pozwolą na częściowe zrefundowanie kosztów poniesionych podczas I etapu i umożliwią znaczne przyspieszenie prac, które bez dofinansowania trwałyby jeszcze kilka lat. Po termomodernizacji, w wyniku uzyskanych oszczędności, koszty poniesione przez Miasto na tą inwestycję zwrócą się już po 4 latach eksploatacji.

Połaniec o kwartał później

- **Projekt:** Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej na terenie miasta Połaniec.
- **Beneficjent:** Gmina Połaniec

Koszt całkowity: **8 434 276,19 PLN**

Dofinansowanie: **3 450 286,26 PLN**

Projekt polega na termomodernizacji budynków użyteczności publicznej w Połaniecu, w południowo-wschodniej części województwa świętokrzyskiego. Dzięki projektowi zostanie ocieplony kompleks szkolny, przedszkole publiczne, Centrum Kultury i Sztuki oraz przychodnia zdrowia. W sumie 11 budynków. Na dwóch z nich zostaną zamontowane instalacje solarne, o powierzchni ok. 50 m². Przystępując do realizacji zakładano, że projekt zostanie całkowicie zakończony w III kwartale 2010 r. Powódź roku 2010 pokrzyżowała te plany i zakończenie inwestycji przesunięto o jeden kwartał.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
02-673 Warszawa, ul. Konstruktorska 3 a
Centrala: (+48 22) 45 90 000, (+48 22) 45 90 001
Informacja: (+48 22) 45 90 100
Fax: (+48 22) 45 90 101
E-mail: fundusz@nfosigw.gov.pl
Internet: www.nfosigw.gov.pl
<http://pois.nfosigw.gov.pl/>

Egzemplarz bezpłatny

Dofinansowano przez Unię Europejską ze środków Funduszu Spójności w ramach Pomocy Technicznej Programu Infrastruktura i Środowisko.

Do produkcji papieru wykorzystano drewno wyłącznie z lasów zarządzanych w sposób, który nie narusza równowagi ekologicznej.

